

ГИГА РАНЧИН

Би било непростима грешка, ако при описването на периода на ускореното социалистическо строителство и достигането на развития социализъм, да не бъде представен символът на българския строител, трънския майстор строител, потомък на легендарните български строители, Колю Фичето, майстор Манол, строителите създали покрития мост в гр. Ловеч, както и в периода на социализма, известните трънски майстори коминджии, зидаромазачи,

работили на всички национални обекти. В началото на 70-те години в гр. Перник е направен паметник на трънския майстор Гига Ранчин, работил на първите строителни обекти, след 9-ти септември на 1944г. Паметник символизиращ типичния български строител, известните трънски майстори строители, както са казвали трънчани- „нашего Гига тръгва с бичкио но шия, с теслу у рука и с отвесо на кръста”, (моля да бъда извинен, ако неправилно съм написал типичния трънски диалект, и съм готов да се срещна с трънчанин, който да ме поправи. Също така съжалявам, че нямам снимка, и също така, ако някой разполага с такава, с радост ще я публикувам). Този паметник, е бил поставен зад сградата па ОК на БКП в гр. Перник, като експонат.

В началото на изграждането на завода за тежко машиностроене гр. Радомир, след първата копка, направено от първия ръководител на държавата- Тодор Живков, през м. октомври на 1978 г., беше назначен за пълномощник на ЦК на БКП и на Министерския съвет за изграждането на обекта, инж. Георги Белички, а за генерален директор на генерална дирекцията за изграждането на завода за тежко машиностроене гр. Радомир, инж. Георги Георгиев. И тъй като започваше едно начинание, непознато до сега за мащабите на нашата държава, подобаващо беше да се постави и български символ на традициите ни в строителството. За момента най подходящ такъв, се оказа паметника на Гига Ранчин. Инж. Георги Белички реши, че той трябва да бъде пренесен на „Червена могила”- площадката на бъдещият завод, На инж. Георги Станкев,

помощникът на инж. Георги Белички, бе възложена задачата с пренасянето на паметника. Появи се проблем, тъй като сътрудниците от отдел „Култура“ към Окръжния Народен Съвет на гр Перник се възпротивиха на това начинание, започна доста неприятен спор, и се наложи да се иска намесата на първия секретар на ОК на БКП, Борис Манов, и както се и очакваше, паметникът беше преместен. За човека и ръководителя, за Първия секретар на ОК на БКП Борис Манов, може много да се говори и да се пише. Този окръг, още в началото на социализма, беше сърцето на нашата икономика, с богато на събития минало, с най – старата и дълга миньорска промишленост, металургия, енергетика, производство на строителни материали. Металургичния комбинат „В.И.Ленин“, стоманолеярния и машиностроителен завод „Струма“, завода за производство на голямо габаритни металорежещи машини, ТЕЦ „Република“ и ТЕЦ „Перник“ завода за производство на феромагнити, завода за производство на машини за минно-добивната промишленост. Това бяха за времето си големи предприятия, които можеха да задоволяват в известна степен, тогавашните потребности на бедната ни икономика. Благодарение на него, и на цялото окръжно партийно и административно ръководства, благодарение на водената правилна политика, навременната и компетентна намеса в този труден и сложен за управление окръг с решаването на деликатните проблемите, това огромно строителство можеше да се реализира. Огромно, не само защото самият завод е огромен за нашите мащаби, но заедно с него се изграждаше и нова инфраструктура, необходима за нормалното му функциониране.

Паметникът беше успешно преместен и поставен на площадката на бъдещият завод за Тежко машиностроене. По инициатива на инж. Г . Белички, се организира официално освещаване на паметника. Беше поканен Членът на политбюро на БКП, Пенчо Кубадински, окръжното ръководство на гр. Перник, градското ръководство на гр Радомир. За освещаването бяха подбрани войници от Трудовите войски, работещи на обекта, с преобладаващо присъствие на трудослужещи войници, предимно от ромски произход, мургави, облечени в парадните си униформи, и които строени в шпалир посрещаха официалните гости. Сега, за някои хора това може да звучи странно, дори и комично, но то имаше голям ефект. Не толкова за отдадената почит към трънския майстор Гига Ранчин, но мобилизиращ ефект за колективите от строители, монтажници, и особено за поделенията на трудовите войски. Известно е, че състава на Трудовите войски беше основно от малцинствата, предимно от ромски произход, турци, както и българи. Всички те, които не желаеха да продължат образованието си, получаваха освен работа на обектите, получаваха и професии като строители, и които след освобождаването си от военната служба, се включваха както в строителството, така и в другите отрасли на нашата промишленост.

Ще си позволя, заедно с историята за преместването на паметника, да изкажа мнението си по едни от най наболелите проблеми в момента. Понятието безработица не беше познато за периода на активното социалистическо строителство, обратно,

винаги имаше недостиг, както за високо квалифицирана работна ръка, така и за ниско квалифицирана. Може сега да звучи недемократично и „тъпо“, (използвам сегашния популярен израз), но военното обучение и задължителната военна служба, играеше важна роля във възпитанието и оформянето на младежите. Освен професия, в казармата, младежите се учеха на дисциплина, да изпълняват разпорежданията на висшестоящите, да спазват законите, да се възпитават във вяроност към родината си. Много от тях се обучаваха, продължаваха образованието си и ставаха нормални граждани, в страната ни. Това, особено за малцинствата от другите етноси, създаваше основна предпоставка, за тяхната интеграция в обществото ни. Бих посъветвал сегашните политици да си припомнят, и се запознаят по задълбочено с решаването на тези проблеми относно интеграцията с малцинствата и наистина да приемат и прилагат мерки, и да разработят реални и конкретни програми за тяхната интеграция. Считам, че въпросът със премахването на задължителното военно обучение, ликвидирането на Трудовите войски, би трябвало да се постави на дневен ред. Не става въпрос за възстановяването му в предишния си вид, но пълното отдръпване на държавата от обучението, възпитанието, както към родолюбие, така и към спазване на законите трябва да се постави на дневен ред. За 26 години сме свидетели от катастрофалното разложение в голяма част от младото поколение. Нежелание за работа, ниско образование, престъпност, алкохолизъм, наркотици вече са получили опасни за обществото ни размери. Раздаването на европейски пари, е най- неефективният начин за интеграция. Тези пари действат като много опасен вирус за „демократично присвояване“ на тези средства, оформянето на една много малка олигархия, забогатяла неприлично много и непрекъснато задълбочаваща неравенството. Кражбите, битовите престъпления станаха ежедневие и придобиха повсеместни размери. Виновни за тези трагични и мизерни условия на съществуване, не са хората от различните етноси, а управляващите, които за 26 години на „демократично“ управление не само не решаваха тези проблеми, а ги задълбочаваха. Тези хора не трябва да се лъжат и да се използват само като предизборни „гласове“.

Този проблем, не е само наш проблем. Той е проблем за цялата европейска общност, за слабо развитите страни, както от Европа, така и за страните от съседните нам континенти. Свидетели сме на вълни от имигранти, търсещи спасение и убежище в развитите страни. Споделям мое мнение, че тези проблеми не би трябвало да се решават с изграждането на преградни стени, с залавянето и арестуването на тези нещастни хора, с приемане на закони срещу свободния достъп на хора и ограничаване на имиграцията, или да се отпускат европейски пари. Когато са създаваше Европейския съюз, и по късно когато се разширяваше, се проповядваше и се стимулираше свободен достъп до учебни заведения, до свободен достъп за работа. Но заедно с тази примамлива и добра идея, се стигна до неприятни последици, които напоследък показаха, че само таква решение за свободен достъп води до други крайности. Хората от слабо развитите страни, на които беше унищожена икономиката, ликвидиране на работните места, и стремглавото обедняване, масово тръгнаха да търсят работа в по

развитите страни за да преживяват. Този проблем до болка познат за последните 26 години, познат за всички, не се решава, тъй като той не е в интерес на развитите страни и особено от великите сили. С изтърканите прокламации за налагане на „демократичните ценности“, се организират и създават конфликти, създават се условия за противопоставяне и отслабване на страните, с цел да бъдат държани в подчинение и зависимост и да бъдат използвани като евтина работна ръка и тотално експлоатиране на природните им ресурси. Естествено, с тези потоци от имигранти пристигат и добре обучени терористи с далеч не хуманни цели. Те трудно могат да бъдат разпознати и спрени, и вече сме свидетели на техните не хуманни действия. Ще може ли този огромен административен апарат на Европейския съюз с всичките си високо платени чиновници, да измисли, разработи и предложи реални мерки за решаването на тези дълбоко наболели проблеми, единствено в интерес на страните от Европейския съюз и да реализира онези благородни цели поставени и приети още в началото на създаването на Европейската общност.

Разширяването на Европейския съюз след падането на Берлинската стена, предимно със страните от бившия Източен блок, се оказва само едно „механично“ обединяване на различни страни, със съществена разлика в икономическо и социално-битово отношение. Издадох се редица указания и условия за членство, в името на тъй наречените „нови демократични ценности“, да се ликвидират основни отрасли от икономиката, както и различни нови правила в законодателството. Всички вече виждаме и сме свидетели на задълбочаващите се противоречия, на нарастващото разделение на обществата ни във всяко отношение, и най-вече в икономическо и социално-битово. Надеждата, че ще станем по-богати, по-щастливи и спокойни и сигурни в живота си, стана точно обратното. Това не е носталгия. Това е резултат от неправилния модел на управление, модел на преход, целящ не да гради, не да създава нови технологии, а да разделя все по-вече една малка част от обществото на по-богати, за сметка на нарастващото обедняване на останалата част. Съвсем очевидно е, че в такъв вид, и с такъв модел на управление, такова общество не може да съществува. То ще се разпадне. Ще чакаме ли доброволно Европейския съюз да се разпадне, или ще трябва здраво мислещите лидери на държавите, да загърбят националистическите интереси на управляващите елити, владеещи огромните финансови и материални активи на страните си, да сменят този вече грешен и застрашаващ обществото ни, модел на управление. Моето мнение, като гражданин на това Европейско общество е, че този съюз не трябва да се разпада. Той трябва да се обединява, да се разширява, и най-важното да се преустройва и да налага политиката на максимално намаляване на неравенството в Нашето Европейско Общество